

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 10P/125/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312212489
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Richard Golis
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2013:5312212489.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca v konaní pred samosudcom Mgr. Richardom Golisom, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: O. Š., G.. XX.XX.XXXX Q. A. Š.F., G.. XX.X.XXXX, obe bytom u matky, štátnych príslušníkov Slovenskej republiky, v konaní zastúpených súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, za účasti rodičov maloletých detí: otca T. K., G.. XX.X.XXXX, E.. K. P. XXXX, toho času (i ako adresa na doručovanie) vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch, Poštový priečinok 91, 036 63 Martin, štátneho príslušníka Slovenskej republiky a matky M. Š., P.. Š., G.. XX.X.XXXX, K. I. XXX, 022 01 Čadca, štátnej príslušníčky Slovenskej republiky, o návrhu otca maloletých detí na zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným Okresnému súdu Čadca dňa 23.11.2012 otec maloletých detí ako navrhovateľ požiadal súd o zníženie výživného, ktoré je povinný platiť na maloleté deti O. Š.F., G.. XX.XX.XXXX Q. A. Š., G.. XX.X.XXXX, určeného naposledy podľa zistenia súdu na maloletého Patrika rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 14P/75/2009-26 zo dňa 17.6.2009 s účinnosťou od 04.5.2009 v sume 100,- eur mesačne a na maloletú A. rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 14P/74/2009-25 zo dňa 17.6.2009 s účinnosťou od 04.5.2009 v sume 50,- eur mesačne (oba cit. rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 11.8.2009), na sumu po 26,- eur mesačne na každé dieťa. Dôvodil zmenou pomerov, je vo výkone trestu odňatia slobody a preto nie je schopný plniť vyživovaciu povinnosť v určenej výške.

Matka maloletého sa k cit. návrhu otca na výzvu súdu písomne vyjadrila podaním podaným na súde dňa 15.02.2013. Dôvodiac podrobne svojimi osobnými a majetkovými pomermi a pomermi maloletých detí s návrhom otca maloletého na zníženie výživného nesúhlasila. Uviedla, že otec výživné na maloleté deti riadne neplatil ani v čase pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, pritom vždy pracoval.

Po tom, ako súd vo veci vykonal nevyhnutné procesné úkony potrebné pre prípravu pojednania a rozhodnutia veci (vrátane ustanovenia kolízneho opatrovníka maloletým deťom na zastupovanie v konaní, ktorého požiadal o prešetrenie súčasných pomerov detí), na výsledky dokazovania vykonaného na pojednávaní vo veci samej dňa 06.3.2013 a zistený skutkový stav súd na právne posúdenie veci aplikoval ustanovenia zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („Zákon o rodine“) - konkrétne ustanovenia § 36 ods.1 v spojení s ust. §§

24 a nasl. Zákona o rodine a ust. §§ 62 a nasl. Zákona o rodine, upravujúcimi vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, v spojení so spoločnými ustanoveniami §§ 75 a nasl. Zákona o rodine, vychádzajúc z pomerov zistených za rozhodné obdobie uplatneného nároku v čase rozhodnutia (§ 154 ods.1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov - „OSP“) a zisťujúc ich porovnaním s pomermi v čase posledného predchádzajúceho cit. rozhodnutia súdu o výživnom i s prihliadnutím na všeobecný vývoj životných nákladov, či došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu posledného právoplatného rozhodnutia súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom (§ 78 ods.1, ods.3 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1, ods.2 OSP), posudzujúc na základe účastníkmi predložených a súdom zabezpečených listinných dôkazov a správ, vrátane vyjadrenia ustanoveného kolízneho opatrovníka, vyjadrenia oboch rodičov o ich pomeroch a pomeroch ich maloletých detí v prospech a so zreteľom na najlepší záujem maloletého dieťaťa (ust. čl. 3 ods.1 a súvisiacich ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, prijatého v New Yorku 20. novembra 1989, ktorého signatárom je i Slovenská republika, uverejneného v našej zbierke zákonov oznámením FMZV č. 104/1991 Zb., tiež čl. 41 v spojení s čl. 7 ods.5 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení a ust. §§ 28 a nasl., §§ 62 a nasl. Zákona o rodine).

Otec maloletých detí vykonáva trest odňatia slobody od 25.5.2012, s predpokladaným koncom trestu 25.02.2014. V súčasnosti je v rámci výkonu trestu pracovne zaradený na pracovisku s voľným pohybom - podľa správy ústavu má vytvorené dobré pracovné návyky. V sledovanom období od podania návrhu na súd, v mesiacoch 11/2012 - 01/2013 dosiahol čistú mzdu v priemere 127,76 eur mesačne, z ktorej po vykonaní zrážok, najmä na úhradu pohľadávok nákladov výkonu trestu odňatia slobody pomerná časť bola poukázaná i na plnenie jeho vyživovacej povinnosti, priemerne v uvedenom období 37,11 eur mesačne. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody bol podľa údajov Sociálnej poisťovne naposledy evidovaný ako zamestnanec v období od 21.3.2011 do 31.3.2012 u zamestnávateľa Elmost s.r.o. so sídlom v Čadci (ktorý to vo svojej správe súdu nepotvrdil, uvádzajúc, že otec maloletých detí v spoločnosti pracoval na základe dohody o vykonaní práce vo februári 2011 a bola mu vyplatená suma 95,- eur). Ako súd zistil prostredníctvom evidencie trestného oddelenia, otec maloletých detí bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 1T/78/2010 zo dňa 12.4.2012 uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy (§ 207 Tr. zákona) a odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní dva roky. Súčasný trest vykonáva i pre odsúdenie (Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 3T/17/2012) za majetkový trestný čin krádeže (§ 212 Tr. zákona).

Matka maloletých detí okrem maloletých Patrika a Simony, na ktorých, keďže otec na ich výživu napriek súdnemu rozhodnutiu neprispieval, poberá náhradné výživné vo výške 150,- eur mesačne, zabezpečuje starostlivosť o svoje ďalšie štyri deti - Lukáša, nar. 29.6.1996 Q. C., G.. XX.X.XXXX (na ktoré poberá náhradné výživné 180,- eur mesačne) a najmladšie deti V., G.. XX.XX.XXXX Q. C., G.. XX.X.XXXX (na ktoré dosiaľ jej náhradné výživné nebolo priznané, pretože ešte nebolo určené otcovstvo k týmto maloletým deťom). Od marca tohto roku jej jediným vlastným príjmom je rodičovský príspevok. Spolu s deťmi býva v dome u svojej matky - dôchodkyne, kde ďalej tiež býva i jej brat so svojou rodinou. Náklady na bývanie uhrádzajú pomerne podľa počtu osôb, matka maloletých detí 65 eur mesačne na elektrinu a dvakrát ročne 150,- eur za vodu. Spláca pôžičky 70,- eur mesačne vo VÚB, a.s. (40,- eur na chladničku a 30,- eur na televízor). Obe maloleté deti, O. Q. A., navštevujú Základnú školu v Čadci - Horelici, sú zdravé a z tohto titulu matka nemá zvýšené výdavky na ich výživu. Podľa vyjadrenia matky maloletých detí otec detí vždy pracoval, zarábala si ako murár, v rôznych obdobiach v zamestnaní, na živnosť i tzv. na čierno, čo zarobil prepil, alebo minul na podnájom, keďže nemal stále bývanie.

Podľa odôvodnenia vyššie citovaných rozsudkov okresného súdu, ktorými naposledy upravil rozsah zákonnej vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, v čase posledného rozhodovania súdu (17.6.2009) matka sa starala o štyri maloleté deti, bývala v rodinnom dome v spoluvlastníctve jej matky a brata, pracovala ako kuchárka, s priemerným čistým príjmom 286,- eur mesačne, splácala spotrebiteľský úver vo VÚB a.s. Otec maloletých detí v tom čase bol registrovaný príslušnými úradmi (daňovým a živnostenským) ako živnostník (súd poznamenáva, že podľa údajov verejného živnostenského registra otec maloletých detí podnikal v oblasti stavebníctva v období od 01.7.2004 do 05.5.2010), pričom výšku svojho príjmu z podnikania súdu nepreukázal (najmä prostredníctvom daňového priznania k dani z príjmov fyzických osôb), súd tak výšku jeho príjmov z inej ako závislej činnosti, na základe ktorých

stanovil výživné, predpokladal, aplikujúc ust. § 63 ods.1 Zákona o rodine. Patrik v tom čase bol žiakom základnej školy, Simona navštevovala materskú škôlku.

Základným hmotnoprávnym predpokladom zmeny predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým rozhodol o výživnom pre maloleté dieťa (určením jeho výšky ako minimálneho rozsahu zákonnej vyživovacej povinnosti rodiča) je v zmysle ust. § 78 ods.1, ods.3 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1, ods.2 OSP preukázanie takej zmeny pomerov v časovom období od posledného predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výživnom, ktorá jeho zmenu odôvodňuje - v konaní o výživnom na maloleté deti, ako už je skôr uvedené, vždy pritom prihliadajúc na medzinárodnými dohovormi, Ústavou Slovenskej republiky a Zákonom o rodine chránený a preferovaný najlepší záujem oprávneného maloletého dieťaťa.

Súd komplexným posúdením pomerov všetkých zainteresovaných účastníkov konštatuje, že od posledných cit. rozhodnutí súdu zo dňa 17.6.2009 o úprave rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom došlo k podstatnej zmene pomerov na strane všetkých zainteresovaných účastníkov. Predovšetkým oprávnené deti sú staršie a náklady na ich výživu i so zreteľom na všeobecné zvýšenie životných nákladov (§ 78 ods.3 Zákona o rodine) vzrástli a nie naopak. Maloletý Patrik je v súčasnosti žiakom vyššieho stupňa základnej školy a maloletá Simona, v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu v materskej škôlke, v súčasnosti takisto už navštevuje základnú školu; začiatok povinnej školskej dochádzky a v jej rámci prechod na vyšší stupeň súdy vo svojej rozhodovacej činnosti všeobecne uznávajú ako podstatné medzníky pre zvýšenie výživného na maloleté deti. Matke maloletých detí na rozdiel od predchádzajúceho konania pribudla zákonná vyživovacia povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom, nie je zamestnaná, ale sama zabezpečuje osobnú starostlivosť o celkom šesť maloletých detí (ktorá, pokiaľ ide o vek maloletých Patrika a Simony, stále v značnej miere nahrádza i plnenie vyživovacej povinnosti vo finančnom vyjadrení - § 62 ods.4 Zákona o rodine) a domácnosť, v ktorej deti s matkou žijú.

Otec maloletých detí na rozdiel od predchádzajúceho konania namiesto vykonávania zárobkovej činnosti či už prostredníctvom zamestnaneckého vzťahu alebo na základe živnostenského oprávnenia, vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol súdom uložený za úmyselnú trestnú činnosť, vrátane prečinu zanedbania povinnej výživy, nepochybne s obmedzenou možnosťou zárobku. Súd zhodne s kolíznym opatrovníkom maloletých detí konštatuje, že v tejto situácii sa otec maloletých ocitol vlastnou vinou, v dôsledku vlastného protiprávneho konania, za ktoré bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní (súd v občianskoprávnom konaní je rozhodnutím súdu v trestnom konaní vo výrokoch o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, viazaný za podmienok ust. § 135 ods.1 OSP) na trest odňatia slobody, nehovoriac už o tom, že objektom jeho protiprávneho konania v jednom z trestných prípadov boli samotné oprávnené maloleté deti, v plnení svojich zákonných rodičovských povinností k maloletým deťom dlhodobo zlyhávajúc.

Nejestvuje potom zákonom akceptovateľný dôvod, aby tieto významné a chránené záujmy maloletých detí natoľko nepriaznivo sa dotýkajúce okolnosti súd vyhodnotil v prospech otca maloletých ako povinného a naopak nevyhnutne v neprospech matky maloletých a v konečnom dôsledku najmä v neprospech chráneného záujmu maloletých detí. Súd preto takéto konanie otca maloletých pre potreby posúdenia predmetu tohto občianskoprávneho konania (vo veci starostlivosti o maloleté deti) hodnotil v zmysle ust. § 75 ods.1 veta druhá Zákona o rodine, tzn. ako konanie, ktorým sa ako povinný z titulu zákonnej vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom bez dôležitého dôvodu vzdal možnosti zabezpečenia si primeraného legálneho príjmu, z ktorého by mohol uspokojovať nároky svojich maloletých detí prinajmenšom v doteraz súdom ustanovenej výške (podľa cit rozsudkov zo dňa 17.6.2009), pokiaľ súd v tomto konaní napriek vyššie konštatovaným zmenám pomerov na strane maloletých detí a ich matky, opodstatňujúcich naopak zvýšenie dosiaľ určeného výživného, hoci za absencie takéhoto výslovného návrhu zo strany matky maloletých alebo kolízneho opatrovníka, využíjúc, že v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti návrhmi nie je viazaný, výživné na maloleté deti nezvýšil už v tomto konaní a týmto rozsudkom (v tomto smere napriek vyššie uvedenému na druhej strane čiastočne zohľadňujúc zmienený objektívny stav na strane otca maloletých detí počas trvania výkonu trestu odňatia slobody).

Z vyššie uvedených dôvodov preto súd návrh otca maloletých detí na zníženie ako v celom rozsahu nedôvodný, pre nesplnenie hmotnoprávnych podmienok podľa citovanej právnej úpravy, zamietol. Súd záverom poukazuje na vyššie citovanú právnu úpravu, dodávajúc, že ani toto rozhodnutie, pokiaľ nadobudne právoplatnosť, nie je prekážkou pre opätovnú zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, najmä rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým a to i bez návrhu, v prípade preukázania ďalšej budúcej kvalifikovanej zmeny pomerov oproti rozhodným pomerom zisteným súdom v tomto konaní, z ktorých súd vychádzal vo svojom rozhodnutí v tejto veci.

O trovách konania, vzniknutých účastníkom v konaní začatom na návrh otca maloletých detí, súd rozhodol podľa ust. § 146 ods.1 písm. a) OSP v spojení s ust. § 81 ods.1 OSP, keďže ide o konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti, ktoré možno začať i bez návrhu tak, že právo na ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 163 ods.2 OSP).